

RUDAR

Celje - skladišče

D-Per
65/1979

5000013533, 1

COBISS ◉

OSREDNJA KNJ. CELJE

GLASILO KOLEKTIVA
RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKEGA KOMBINATA VELENJE

LETO XIII

PONEDELJEK, 5. MAREC 1979

ŠTEVILKA 1

Ena od najstarejših delavk v Tiskarni - Danica ROŠER, knjigotiskarka

Uresničevanje ciljev združevanja v sestavljeno organizacijo REK Velenje

Prva lastovka skupnega vlaganja v razvoj dejavnosti naše sestavljene organizacije je vzletela ...

Zadnje dni starega leta so se delavci naše delovne organizacije TISKARNA skoraj neopazno preselili v nove delovne prostore. S tem se jim je uresničila večletna želja ... želja, ki jim ni dala miru vse od takrat, ko so združili delo in sredstva kot delavci stare tiskarne REK Velenje in tiskarne doma kulture v Velenju.

Ob tej priložnosti smo obiskali direktorja te naše delovne organizacije Silva PEŠAKA in ga povprašali, kako ocenjuje prehojeno pot od tesnih tiskarniških prostorov v stanovanjskem bloku Foitova 10 v Velenju do lične nove tiskarne ob Celjski cesti v Velenju, ki je ne bi mogli zgraditi brez skupnega vlaganja združenih delovnih organizacij v SOZD REK Velenje.

Dalje na 2. strani!

Materam in ženam delavcev in vsem delavkam v sestavljeni organizaciji REK Velenje

ISKRENO ČESTITAMO ZA 8. MAREC, DAN ŽENA!

Predsednik in člani koordinacijskega odbora sindikata SOZD REK Velenje

Razgovor z direktorjem delovne organizacije TISKARNA ob preselitvi njene dejavnosti v nove prostore

RUDAR: Za predstavitev razvoja delovne organizacije Tiskarna ne bo odveč, če uvodoma na kratko opišete združevanje tiskarne doma kulture v Velenju in stare tiskarne REK Velenje!

PEŠAK: Najprej je treba povedati, da je šlo v začetni fazi za kombiniranje združitve tiskarne doma kulture v Velenju, Integrala, Našega časa in tiskarne REK Velenje. Čisto na začetku je bila pravzaprav aktualna zamisel o takšni združitvi, kot jo imamo danes. Potem se je začela izdelava elaboratov za združitev Integrala s tiskarno doma kulture in tiskarno REK Velenje, nato Integrala s tiskarno doma kulture, ki je delala takrat v sklopu Našega časa, ne da bi bila z njim formalno združena. Zatem je tiskarna doma kulture delovala še pod okriljem Integrala. Končno, sredi leta sedemdesetega, pa se je ta tiskarna na podlagi jasnih smernic o združevanju, ki jih je vsebovala resolucija o politiki družbenega plana občine Velenje za obdobje od 1976. do 1980. leta, združila s tiskarno REK Velenje.

RUDAR: Delavci obeh tiskarn ste se za združitev odločili 20. junija 1977. leta - z referendumom. Tedaj ste si zastavili tudi srednjeročni načrt združenih tiskarn in vanj poleg drugega zapisali, da si morate zgraditi nov objekt za svojo dejavnost. Povejte nam, prosim, kako je potekala izgradnja tega objekta in kako ste zdaj z njim zadovoljni!

PEŠAK: Preden načnem to vprašanje, moram poudariti, da je bila izgradnja tega objekta nujna. Saj če štejemo še skladiščne prostore, smo pred izgradnjo novih delovnih prostorov delali kar na štirih, in to povsem neustreznih lokacijah: v stanovanjskem bloku Foitova 10 v Velenju, v Integralu, v prostorih skupnih služb našega kombinata v Prešernovi 5, skladišče pa smo imeli na Jašku Škale.

Najhujše je bilo v stanovanjskem bloku Foitova 10, kjer stanejo pretežno rudarske družine. In to zavoljo tega, ker so si rudarji po nočni izmeni želeli mirnega počitka. Te želje in potrebe pa si - vsaj tisti v prvih nadstropjih - niso mogli potešiti zaradi ropota tiskarskih strojev in so se zato upravičeno pritoževali in terjali preselitev naše dejavnosti.

RUDAR: Začetek graditve temeljev nove hale ste slovesno obeležili 27. aprila lani. Ali se glede na to začetek izgradnje hale ni nekoliko zavlekel, saj ste ga načrtovali že za 1. december 1977. leta?

PEŠAK: Začetek se je res zavlekel. Delno zaradi počasni potekajočega postopka za zagotovitev potrebnih finančnih virov, delno pa zaradi tega, ker dolgo nismo

Z izgradnjo nove proizvodne hale se je delavcem Tiskarne uresničila večletna želja

Direktor Tiskarne Silvo PEŠAK: "Misli in prizadevanja vseh, ki delamo v Tiskarni, so ozko povezane tudi s cilji združitve v sestavljeno organizacijo REK Velenje ..."

V novih delovnih prostorih so lahko uvedli tako imenovani linijski sistem dela. Na sliki linija tiskalnih strojev.

natančno vedeli, kje bomo lahko gradili.

Končno pa smo vendarle oba problema uspešno rešili. Trideset odstotkov potrebnih finančnih sredstev smo si zagotovili iz lastnih virov, nekaj čez šest milijonov dinarjev so sklenile vložiti tudi druge združene delovne organizacije v SOZD REK Velenje, preostanek potrebnih sredstev pa smo pokrili s krediti Ljubljanske banke in izvajalca izgradnje - Vegrada Velenje. In lokacija? Najprej je bilo rečeno, da bi naj gradili poleg Integrala Velenje, nato pri Toplovodu Velenje, nazadnje pa smo dobili dovoljenje za graditev na tej lokaciji: ob Celjski cesti - nasproti Merxove pekarni.

RUDAR: Kako pa je potem potekala izgradnja?

PEŠAK: Takoj po izdelavi potrebne dokumentacije je Vegrad začel z zemeljskimi deli. Naši nadzorni organi so bili z njegovi m delom od vsega začetka zelo zadovoljni. In to ne brez razloga, saj je prvo fazo izgradnje končal točno v predvidenem času. Zataknilo pa se je pri obrtniških delih, ki so jih imeli opraviti izvajalci iz našega kombinata ... Izvajalci iz našega kombinata so delali en mesec dlje, kot smo načrtovali, poleg tega pa še do danes niso opravili vse prevzeto delo. (Op.ured. - To je do sredine preteklega meseca, ko je potekal ta razgovor!) Zato smo se tudi preselili šele tik pred novoletnimi prazniki, namesto da bi se ob koncu novembra 1978, kot smo načrtovali.

RUDAR: Nema lokrat se ob investicijskih izgradnjah pokaže, da dokončan objekt ni tak, kakršnega je investitor želel. Se je to pokazalo tudi pri vaši novi hali?

PEŠAK: Nikakor ne, saj smo za priprave na izgradnjo porabili precej časa in zato dovolj strokovno premislili, kakšna naj bo hala.

Glede velikosti objekta! Za obseg dejavnosti in poslovanja, kakršnega smo dosegli v letu 1978, bi zadostoval objekt z uporabno površino šeststo kvadratnih metrov. Vendar misliti je bilo treba vsaj še za kakih pet let naprej in zato smo zgradili objekt z uporabno površino tisoč kvadratnih metrov.

Tudi s funkcionalnostjo novih delovnih prostorov smo zelo zadovoljni, kar pa ni naključje, saj smo pri izdelavi idejne zasnove načrtov tesno sodelovali s projektantom ... Želeli smo si zagotoviti tako imenovan linijski sistem dela, to je z usmerjenostjo iz skladišča v rezalnico, odtod v strojnico in iz nje v knjigovoznico ter končno v ekspedit. In tak sistem smo si tudi zagotovili!

RUDAR: V stanovanjskem bloku Foitova 10 niste imeli možnosti za dvoizmensko delo. Vemo pa, da je vaš letošnji plan zasnovan prav na dvoizmenskem delu. Potemtakem boste odslej delali v dveh izmenah?

PEŠAK: Tudi lanski plan je bil zasnovan na delu v dveh

Štefan TKALEC, tehnični vodja delovne organizacije TISKARNA

Ofset tiskarka Angela NOVINŠEK

izmenah, toda uvedli ga nismo. Kljub temu pa je doseženi celotni prihodek presegel načrtovanega.

V starih prostorih torej nismo delali popoldan - zakaj nismo, sem že nakazal; omenil sem, da zaradi počitka potrebnih rudarjev po nočnem delu. Sedaj tega problema seveda ni, nam pa zato primanjkuje precej kvalificiranih delavcev; zlasti strojnikov, delavcev za delo ob tiskarskih strojih. Zato zaenkrat dela v dveh izmenah le knjigoveznica. To je oddelek, ki je najbolj "ozko grlo" v naši proizvodnji; oddelek, za katerega bomo morali v najkrajšem času nabaviti napravo za strojno šivanje brošur in obsežnejših prospektov, da ne bo v njem več tako veliko ročnega dela, kot ga je sedaj.

RUDAR: Vaš srednjeročni program razvoja predvideva poleg izpopolnitve opreme v knjigoveznici tudi izboljšanje opremljenosti drugih oddelkov tiskarne. Za prvo fazo programa razvoja, ki bi jo naj končali lansko leto, ste predvideli izgradnjo nove proizvodne hale, nakup rezalnega stroja, pisarniške opreme in miz za retuširanje. Zanima nas, ali ste to fazo realizirali v celoti in kaj ste predvideli za letošnjo - drugo fazo programa razvoja!

PEŠAK: Večji del prve faze razvojnega programa smo uresničili. Čakamo le še na rezalni stroj in na mize za retuširanje. V drugi fazi - torej letos - pa moramo kupiti napravo za strojno šivanje, zbiralni stroj, stroj za umivanje valjev tiskalnih strojev, brusilni stroj za knjigoveške nože, dva stroja za ravnanje papirja, tiskalni stroj za knjigotisk formata B 2, povečevalnik z dodatki za barvne fotografske izvlečke in pripadajočo opremo za retušo ter perforatorje za foto stavni stroj s čitalcem trakov ... Zavedamo se, da potrebujemo za nakup teh strojev in naprav veliko denarja, da si bomo ta denar morali prislužiti sami in da bo to mogoče le, če bomo čimprej uvedli kompletno drugo izmenno.

RUDAR: Verjetno imate zaradi primanjčovanja strokovnega kadra ob tako velikem in pestrem obsegu del veliko nadurnega dela?

PEŠAK: Res je, lansko leto smo imeli veliko nadurnega dela, vendar ne zaradi manjkajoče druge izmene, ampak delno zaradi odhajanja delavcev v bolniško, predvsem pa zaradi ...

RUDAR: ... Tudi v nekaterih drugih delovnih organizacijah našega kombinata se soočajo s čezmernim številom odsotnih od dela zaradi bolniške, in to - kot kažejo analize - tudi zaradi simulantstva. Ste tudi v vaši delovni organizaciji opazili ta pojav?

PEŠAK: Nikakor ne. Odhajanje v bolniško je pri nas precej pogosto predvsem zaradi invalidnih delavcev. Invalidnih delavcev imamo sorazmerno kar precej in

taki delavci potrebujemo zdravniško pomoč pogosteje kot drugi. To je tudi razumljivo. Kljub temu pa smo z njimi še vedno zelo zadovoljni, saj bi lahko uveljavljali pravico do bolniške še pogosteje, kot jo.

Bolniška pa je za nas problem tudi zaradi pretežno ženskega delovnega kolektiva. Vendar ne toliko zaradi tega, ker ženske prej zbolijo. Bolj zato, ker ženske odhajajo v bolniško tudi zaradi nege bolnih otrok in drugih družinskih članov.

Na splošno pa lahko rečem, da vsi - od prvega do zadnjega delavca v našem delovnem kolektivu - radi prihajamo na delo in cenimo dobre medsebojne odnose ter se dobro zavedamo, koliko bolj morajo delati neposredni sodelavci vsakogar, ki ne pride na delo.

V knjigoveznici je že kar precej strojne opreme, vendar še vedno premalo.

RUDAR: Omenili ste problem invalidnosti, ki je v našem kombinatu nasploh zelo pereč, saj imamo trenutno ne dosti manj kot 900 delovnih invalidov, in to pretežno rudniških.

Kaj menite: bo Tiskarna zdaj, ko imate novo proizvodno halo, lahko izdatneje prispevala k razreševanju problematike zaposlovanja invalidov v našem kombinatu? ... Rudarji so verjetno računali predvsem na to, ko so se odločili za sofinanciranje izgradnje vaše nove proizvodne hale.

PEŠAK: Do sedaj smo zaposlili samo enega rudniškega invalida in ta še vedno dela pri nas. Trenutno pa v delo uvajamo še dva rudniška invalida. Naša prvotna zamisel, ki še vedno drži, pa je, da bi zaposlili najprej osem do deset invalidov, pozneje pa še več. O tem

smo se že pogovarjali v odboru za invalidska vprašanja pri delavskem svetu delovne organizacije RLV.

RUDAR: Za vašo delovno organizacijo, v kateri združuje delo samo šestinpetdeset delavcev, k njim pa je treba prišteti še dva učenca v gospodarstvu, je deset novih delavcev veliko, pri devetstotih invalidih pa je to zelo malo ... Pri čem pa bi lahko zaposlili invalide?

PEŠAK: Ena možnost je uvedba nove linije za sitotisk, druga pa uvedba tiskanja etiket s toplim tiskom - to je tiskanja na folijo. Pri osem do deset strojev za tiskanje etiket bi, recimo, lahko zaposlili okoli dvajset invalidov. To pa je že nekaj.

Povedati želim še to, da je zaposlitev invalidov za nas izredno zanimiva tudi zaradi tega, ker se že pri 10 odstotkih invalidov v celotni strukturi zaposlenih zvezni prometni davek na proizvode zmanjša za dva do tri odstotke. Kaj bi pomenila pocenitev naših proizvodov na tržišču za tri odstotke, pa mi verjetno ni treba povedovati ...

RUDAR: To je nedvomno upoštevanja vredna možnost. Vendar ko je že govor o prodaji, povejte še kaj o lanskoletnih poslovnih rezultatih!

PEŠAK: Reči moram, da je izjavljanje o teh rezultatih pred sestavo zaključnega računa zelo nezanesljivo. A kljub temu naj povem, da bo celotni prihodek približno za devetnajst do dvaindvajset odstotkov večji od načrtovanega!

RUDAR: Kaj pa za letos, kakšne perspektive imate?

PEŠAK: Poleg naročil za običajna dela, ki jih opravljamo za delovne organizacije v našem kombinatu, smo dobili obsežna naročila iz TGO Gorenje in z njo že sklenili pogodbe za skupni znesek v višini skoraj šestdeset odstotkov predvidenega celotnega prihodka za letošnje leto.

Manj zahtevna dela pa bomo, kot doslej, opravljali še za nekatere druge naročnike. Kar se tiče zahtevnejših del, pa naj omenim, da imamo zanje največ odjemalcev izven naše republike, zlasti v Bosni in Hercegovini; medtem ko je v Velenju omembe vreden naročnik za taka dela le Kulturni center.

Naročnikov imamo več kot dovolj, saj smo nekaj naročil že morali zavrniti. Držimo se namreč načela, da kar naredimo, naredimo dobro. Za tak odnos do dela in kvalitete izdelkov smo dobili že tudi nekaj lepih priznanj.

Eno k drugemu to pomeni, da bo letos obseg našega dela in proizvodnje za kakšnih 30 odstotkov večji od lanskega - ne da bi računali na povečanje števila zaposlenih delavcev. Tolikšno povečanje obsega dejavnosti nam namreč omogoča že boljše organizacija dela, ki

smo jo vzpostavili v novih delovnih prostorih.

Tako bomo letos dosegli predvidoma trideset milijonov dinarjev celotnega prihodka, v naslednjem letu pa bi ga po srednjeročnem programu razvoja morali doseči že 39 milijonov dinarjev. Vendar slednje ni realno; delno zaradi primanjčovanja ustreznih kadrov, še bolj pa zaradi "ozkih grl" v strojnih zmogljivostih.

RUDAR: Kakšen račun pa bi bil realen?

PEŠAK: Približno 18- do 20-odstotno povečanje celotnega prihodka glede na plan za leto 1978, kar je še vedno zelo ugodno; kajne?

RUDAR: Vsekakor ... ste želeli povedati še kaj?

PEŠAK: Da! Delavci delovne organizacije Tiskarna se zavedamo, da brez združenih sredstev vseh delovnih organizacij v sestavljeni organizaciji rudarsko-elektroenergetski kombinat Velenje danes ne bi imeli tega, kar imamo. Mislim pa, da zahvala ni tisto, kar delavci, ki so združevali sredstva za našo novo halo, pričakujejo od nas. Menim, da se delavci Tiskarne zavedamo vseh nalog, ki so pred nami.

In tole je še treba povedati!

Misli in prizadevanja vseh, ki delamo v Tiskarni, so ozko povezana tudi s cilji združitev v sestavljeno organizacijo REK Velenje, saj le v njej vidimo zagotovilo za trdno socialno varnost in napredek naše delovne organizacije!

Mnenja treh drugih delavcev ob preselitvi

Danica ROŠER, knjigotiskarka

Z delom v novih prostorih sem zadovoljna; tudi zato, ker sem bliže domu. Poleg svetlih in toplih prostorov imamo sedaj urejeno tudi toplo malico.

Odnosi med nami? Dobri so, ker temeljijo na medsebojnem spoštovanju in prijateljstvu.

Želim si le to, da bi imeli dovolj dela. Če bo delo, bo tudi vse drugo ...

Angela NOVINŠEK, ofset tiskarka

V novih prostorih se odlično počutim. Veliko svetlejši so in ne tako natrpani, kot so bili stari. Tudi odnosi med nami so dobri. To sodim kot bivša delavka tiskarne doma kulture v Velenju, kjer smo delali kot ena sama družina. Veste, premalo nas je, da bi se lahko med seboj še prepirali. Pravzaprav pa smo bili vedno za tako združitev, kakršno imamo danes ...

Štefan TKALEC, tehnični vodja
delovne organizacije TISKARNA

Mislím, da smo z novimi delovnimi prostori vsi enako zadovoljni. Predvsem ne smemo spregledati prednosti, ki nam jih je omogočila ta nova zgradba. Z njo se nam je uresničil večji del načrtov, ki smo jih snovali pred združitvijo.

Tudi jaz sem pred združitvijo delal v tiskarni doma kulture v Velenju, in dobro se še spomnim, da smo se že tedaj dogovorili, da bomo po združitvi vsi skupaj delavci Tiskarne in ne dva tabora, ki bi poudarjala: "Mi smo mi, vi ste pa vi!"

Odnosi med vsemi, ki delamo v Tiskarni, so torej dobri, če pa že pride kdaj do "višjih tonov", gre za čisto običajno nihanje razpoloženja posameznikov, ki ga povzroča vse kaj drugega kot to, da smo nekoč delali in poslovali ločeno. Da je temu res tako, priča predvsem naše uspešno skupno delo; delo, ki je bilo že nekajkrat okronano z lepimi priznanji naših odjemalcev ... Je še kaj lepšega od priznanja za dobro opravljeno delo? Prepričan sem, da ne; kakor tudi, da bomo uspešno in složno delali in gospodarili tudi v bodoče!

Pogovarjal se je
Bojan Ograjenšek

Razgovor z diplomiranim inženirjem rudarstva
Jožetom HRIBARJEM, predsednikom komisije za
racionalizacije v RLV, o postopku prijavljanja,
uresničevanju in nagrajevanju predlogov
inovacij v tej naši delovni organizaciji

"Naredili smo velik korak naprej v spodbujanju naših delavcev za novatorstvo!"

Delitev osebnih dohodkov po ustavnih načelih in določbah zakona o združenem delu je brez dvoma ključni pogoj za nadaljnji razvoj sleherne organizacije združene dela. Torej tudi vseh naših temeljnih organizacij, delovnih skupnosti, delovnih organizacij in končno: sestavljene organizacije Rudarsko-elektroenergetski kombinat Velenje!

Se te resnice in naloge zavedamo? Kakor nanese ... Kadar bi naj veljala za nekoga drugega, jo kaj radi poudarjamo. Ko pa se obrne proti nam, radi zamežimo - tudi na obe očesi. Recimo, marsikdo jo zoži kar na negodovanje: "Končal sem to in to šolo, osebne dohodke pa imam manjše kot ta in ta, ki je že v osemletki omagal." ...

Prav gotovo bo kdo odvrnil: "Tako je pač ... To je človeško!"

Se s takim odgovorom lahko strinjamo? Nikakor ne ...

Prava pot je samo organizacija delitve osebnih dohodkov v skladu z ustavo in zakonom o združenem delu. Se pravi, v odvisnosti od obsega, zahtevnosti in kakovosti opravljenega dela delavca, ustvarjalnosti in gospodarnosti delavca pri delu ter vpliva minulega dela delavca na rezultate živega dela.

Taka organizacija delitve osebnih dohodkov seveda ni enostavna - in je v večini naših organizacij združene dela še tudi ne bomo kmalu v celoti vzpostavili! Zakaj? ... Zato, ker terja natančno ureditev medsebojnih družbenogospodarskih odnosov ter osnov za delo in poslovanje temeljnih organizacij, delovnih organizacij brez TOZD in delovnih skupnosti ... Z drugimi besedami: tako organizacijo delitve osebnih dohodkov bomo lahko v celoti vzpostavili le, če bomo - kar še zdaleč nismo - za vse naše temeljne organizacije, delovne organizacije brez TOZD in delovne skupnosti natančno opredelili družbenogospodarski položaj, organizacijo dela ter standarde in normative za delo in poslovanje!

- - -

Vendar s prehajanjem na delitev osebnih dohodkov po ustavnih načelih in določbah zakona o združenem delu ni več mogoče odlašati. Če na tako delitev še ne moremo preiti v celoti, se ji moramo, kjer se le da, približati. Možnosti za to so, in to zlasti v uveljavljanju določbe zakona o združenem delu, po kateri gre delavcu za racionalizacijo ali drugo obliko ustvarjalnosti pri delu pravica do posebnega nadomestila - nagrade.

V nekaterih delih naše sestavljene organizacije se delavci te možnosti tudi zavedajo. Še posebno to velja za delavce v RLV, saj v tej naši delovni organizaciji ustvarjalnosti pri delu iz dneva v dan pripisujejo večji pomen in vlogo v razreševanju tako čisto tehničnih kakor tudi administrativno-tehničnih problemov ... Torej tudi problemov, ki nam onemogočajo, da bi v celoti vzpostavili tako delitev osebnih dohodkov, kot jo terjata ustava in zakon o združenem delu!

•

O tem priča tudi tale naš pogovor s predsednikom komisije za racionalizacije v RLV Jožetom HRIBARJEM, ki se mu je v zadnjem delu pridružil še član te komisije - referent za pripravo predlogov inovacij v RLV - diplomirani inženir rudarstva Jože ROVŠNIK.

- - -

VPRAŠANJE - Kakšen bi naj bil glavni namen tega razgovora?

HRIBAR - Gre za to, da bi delavce RLV s preprostimi besedami seznanili s postopkom prijavljanja predlogov inovacij. To je predlogov koristnih idej, tehničnih izboljšav in izumov.

Prav tako je treba delavcem povedati nekaj o uresničevanju predlogov inovacij. To je o tem, na koga se predlagatelj inovacij lahko obrne, če potrebuje pomoč pri izpopolnjevanju predloga - pri izdelavi raznih skic, računov in podobnega. Sem spadajo tudi preizkusi

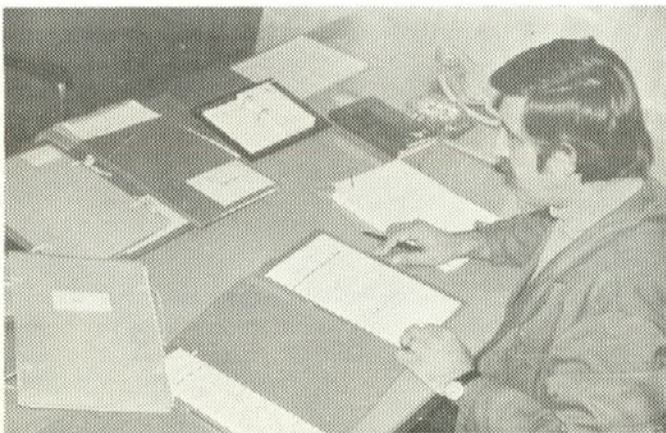
predloga v praksi, uvajanje predloga v redno delo, v proizvodnjo, in ugotavljanje ekonomskega prihranka od inovacije.

Na kratko je treba spregovoriti tudi o nagrajevanju predlogov, posebno koristnih idej.

Obenem pa bi naj bil iz tega razgovora razviden poziv vsem delavcem RLV, naj si še bolj kot doslej prizadevajo, da bi pri delu kaj izboljšali, poenostavili, izumili ali dali vsaj idejo za kako novost, izboljšavo.

Tak poziv je še posebno potreben delavcem v naših proizvodnih, jamskih temeljnih organizacijah in strokovnih službah. Zakaj? ... Na to opominja že tole! ... Konec lanskega leta je bilo največ dobitnikov tradicionalnih diplom za novatorstvo iz temeljne organizacije Jamska mehanizacija, in sicer 19, sledijo pa:

- delovna skupnost skupnih služb RLV s tremi dobitniki,
- Jama Pesje in Zračenje s po dvema dobitnikoma in
- Jamski transport, Jamske gradnje, Priprave ter

Jože HRIBAR: "Postopek prijavljanja je enostaven ..."

RŠC - Rudarski praktični pouk s po enim dobitnikom.

VPRAŠANJE - Kljub temu, da je registriranih in priznanih racionalizatorjev iz jamskih temeljnih organizacij RLV sorazmerno malo, je napredek na odkopih z vidika novatorstva vendarle precejšen?

HRIBAR - Prav gotovo. To kaže že tale preglednica učinkov:

LETO	Učinek v tonah premoga na dnino	
	odkopni	jamski
1976	18,9	5,8
1977	20,1	5,9
1978	22,1	6,4

Odkopni učinek se je, kot vidimo, v letu 1977 povečal

za 6,3 odstotka in v letu 1978 skoraj za 10 odstotkov, jamski pa v letu 1977 za 1,7 in v letu 1978 za 8,5 odstotka.

VPRAŠANJE - Seveda je ta povečanja treba pripisati tudi povečevanju deleža mehanizirane odkopne fronte?

HRIBAR - Prav gotovo. To povedo tile podatki:

LETO	Odkopna fronta v metrih		Delež mehanizirane odkopne fronte v odstotkih
	celotna fronta	delež mehanizirane	
1976	1670	590	35,3
1977	1640	590	36,0
1978	1670	670	40,1

Delež te fronte se je potemtakem v letu 1977 povečal za okrog 2 odstotka, v letu 1978 pa za okrog 11,4 odstotka. Vendar ravno v povečevanju mehanizirane odkopne fronte so nujne racionalizacije, saj skoraj vsako povečanje terja prilagoditev razpoložljive oziroma dosegljive odkopne mehanizacije konkretnim odkopnim razmeram.

VPRAŠANJE - Kar se tiče inovacij v jamskih temeljnih organizacijah, na odkopih, gre torej predvsem za to, da bi delavci inovacije prijavljali in tako dobili zanje nadomestilo, nagrado, ki jim gre po zakonu in internem samoupravnem splošnem aktu o inovacijah?

HRIBAR - Da, za to gre. Vendar to ne velja samo za delavce jamskih temeljnih organizacij, ampak za naše delavce nasploh.

Postopek prijavljanja je enostaven ... Kdor ima kakšno koristno zamisel, idejo ali morebiti že dodobra preizkušeno racionalizacijo, naj stopi v stik z najbližjim članom komisije za racionalizacije v RLV in pri njem dvigne obrazec za prijavo predloga inovacije!

Člani naše komisije za racionalizacije so:

Branko FOŠNER, elektroinženir, dela na Jašku Preloge - v elektrostrojnem sektorju skupnih služb RLV;
Vinko GOSTENČNIK, strojni inženir, vodja službe strojnega projektiranja in priprave dela v elektrostrojnem sektorju skupnih služb RLV - dela na Jašku Preloge;
Dragica KOTNIK, diplomirana ekonomistka, tajnica komisije - dela na Jašku Preloge - v gospodarskem sektorju skupnih služb RLV;
Avgust KUZMAN, obratni tehnik v Klasirnici - izvoz Preloge;

Alojz JEVŠENAK, diplomirani inženir strojništva, vodja elektrostrojne službe v investicijski skupini razvojnega sektorja skupnih služb RLV - dela v Rudarski 6,

Velenje;

Mirko ŽOLNIR, diplomirani ekonomist, sodelavec naše komisije iz komisije za inovacije pri občinskem svetu ZSS Velenje, sicer pa član delovne skupnosti skupnih služb našega kombinata - dela v Rudarski 6, Velenje;

Tunjo PAVIČ, diplomirani inženir rudarstva - pripravnik, zaposlen v Jami Pesje;

Zdenka POKLEKA, gradbena tehničar v Gradbeni dejavnosti - vodja gradbišča na Jašku Škale;

Avgust OBLAK, poslovodja pri jamski mehanizaciji v Jami Pesje;

na Jašku Škale, v študijskem oddelku razvojnega sektorja skupnih služb RLV, pa je obrazec moč dobiti tudi pri meni in Rovšniku.

VPRAŠANJE - Je poskrbljeno tudi za pomoč delavcem pri izpolnjevanju obrazca za prijavo predloga inovacije?

HRIBAR - Je! Člani komisije za racionalizacije bomo delavcem ob dvigu obrazca podrobno razložili, kako ga je treba izpolniti, kaj je treba k izpolnjenemu obrazcu priložiti, in jim - če bo predlog inovacije tak, da bo obrazec mogoče takoj izpolniti in oddati - tudi pomagali pri izpolnjevanju. Kadar kak član komisije ne bo mogel dati vseh potrebnih pojasnil, pa bo delavca napotil k meni ali Rovšniku.

Pravzaprav pa je ta obrazec zelo enostaven. Od predlagatelja inovacije terja le, da navede svoje osebne podatke in podatke o strokovni usposobljenosti in delu, ki ga opravlja, pa da opiše inovacijo, ki jo predlaga, in kaj vse bi ta omogočila z vidika delovne storilnosti, varstva pri delu in tako dalje ... K izpolnjeni prijavi pa je dobro priložiti še kako skico, računski prikaz v zvezi s predlogom inovacije in podobno.

Še glede oddaje izpolnjenega obrazca!

Najboljše je, da predlagatelj izpolnjeni obrazec in morebitne priloge odda članu komisije, ki mu je dal obrazec in nasvete za izpolnitev obrazca. Vse skupaj pa lahko odda tudi meni ali Rovšniku; se pravi, v oddelku študija RLV na Jašku Škale.

Kar se tiče roka oddaje, pa je seveda najboljše, da je čim krajši ... Če je le mogoče, naj predlagatelj poskrbi za izpolnitev in oddajo obrazca takoj po dvigu!

VPRAŠANJE - Po prijavi pride na vrsto uresničevanje predloga inovacije; seveda, če predlagatelj ni prijavil že dobrega uresničen predlog ... Kako ste v RLV za to poskrbeli?

HRIBAR - Prej je še na vrsti obravnava smiselnosti uresničevanja predloga na seji komisije za racionalizacije. To obravnavo izvedemo v takem roku, da lahko predlagatelju najpozneje v treh mesecih od vložitve prijave sporočimo, ali je uresničevanje njegovega predloga inovacije smiselno ali ne. Če je uresničeva-

nje smiselno, predlog tudi registriramo. In šele potem se začne uresničevanje predloga.

VPRAŠANJE - Kdo uresničuje predlog?

HRIBAR - Tista temeljna organizacija ali delovna skupnost v sestavi delovne organizacije RLV, ki bo po presoji komisije za racionalizacije in lastni presoji imela od uresničenega predloga največ neposredne koristi; to je ekonomskega prihranka, če se ta pri uporabi uresničenega predloga da ugotoviti, ali kake druge koristi!

VPRAŠANJE - Vloga predlagatelja pri uresničevanju predloga?

HRIBAR - Predlagatelj lahko neposredno sodeluje pri uresničevanju predloga, lahko pa tudi ne ... Celotno uresničevanje lahko prepusti drugim delavcem, to pa pomeni, da je dal le idejo za inovacijo in da bo zato njegov delež v nagrajevanju inovacije manjši; pač takšen, kot ga določa naš interni samoupravni splošni akt o inovacijah za ideje. Vendar to ni običajno; navadno vsak predlagatelj želi sodelovati v postopkih uresničevanja svojega predloga inovacije.

VPRAŠANJE - Prejle ste mimogrede omenili, da je predlagatelj smiselne inovacije upravičen tudi do pavšalnega nadomestila stroškov, ki jih je imel z izdelavo prijave predloga inovacije. Rekli ste tudi, da se to nadomestilo ne šteje k nagradam za inovacijo ... Koliko pa znaša to nadomestilo?

HRIBAR - Po našem novem samoupravnem splošnem aktu o inovacijah - pravilniku o inovacijah, ki je tik pred dokončnim sprejemom - bo to nadomestilo znašalo 100 do 300 dinarjev, po sedaj še veljavnem pravilniku o inovacijah v RLV pa znaša 50 do 150 dinarjev.

VPRAŠANJE - Nagrajevanje inovacij v RLV?

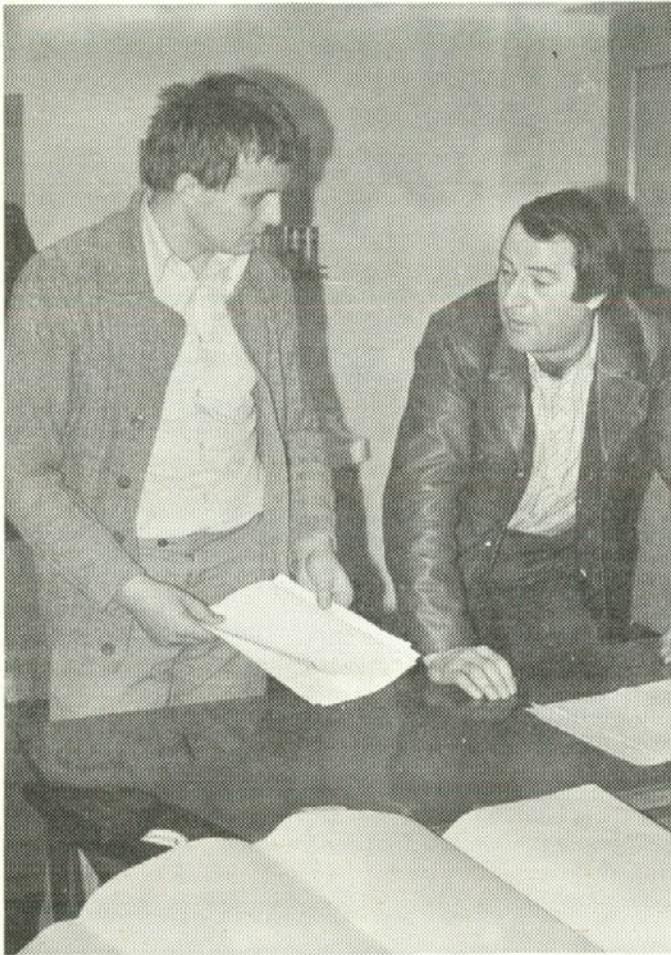
HRIBAR - Doslej, po še veljavnem pravilniku o inovacijah v RLV, neuresničenih predlogov inovacij, čeprav so bili smiselni in registrirani, nismo nagrajevali. Po našem novem pravilniku o inovacijah, ki je - kot sem že omenil - tik pred dokončnim sprejemom, pa bomo posebej nagrajevali tudi vse ideje z nakaznimi tehničnimi rešitvami. To pomeni, da bo predlagatelj najprej nagrajen za še neuresničen smiselni predlog. Ko bo ta uresničen, pa bo udeležben še pri nagrajevanju predloga na osnovi ugotovljenega ekonomskega prihranka ... To je pri enkratni nagradi ali treh zaporednih letnih nagradah za uresničen predlog, če bo ekonomski prihranek od predloga moč zasledovati tri leta zapored! Tako dolgo namreč v RLV in tudi dru-

god v našem kombinatu - zasledujemo letne ekonomske prihranke od inovacij in na osnovi teh prihrankov izplačujemo nagrade. Kolikor vem, pa to velja tudi za nagrajevanje uresničenih inovacij v organizacijah združenega dela izven SOZD REK Velenje.

- - -

VPRAŠANJE - Koliko bi naj znašala nagrada za še neuresničeni smiselni predlog inovacije po vašem novem samoupravnem splošnem aktu o inovacijah in od česa je vse odvisna višina nagrad, ki jih izplačujete na osnovi ekonomskega prihranka od inovacije?

Prvi z leve: Jože ROVŠNIK, referent za pripravo predlogov inovacij v RLV

HRIBAR - Po tem aktu naj bi se nagrada za še neuresničeni smiselni predlog gibala v odvisnosti od pomembnosti in izvirnosti predloga, znašala pa naj bi do nekaj tisoč novih dinarjev.

Na višino nagrad, ki jih izplačujemo za že uresničeni predlog na osnovi ekonomskega prihranka, pa vplivajo:

- višina ugotovljenega ekonomskega prihranka (večji prihranek - večja nagrada);
- stopnja izobrazbe predlagatelja in kvalificiranosti njegovega vsakodnevnega dela (višja stopnja izobrazbe in kvalificiranosti - manjša nagrada);
- delovno okolje, v katerem je predlagatelj zasnoval,

- pomagal uresničevati ali v celoti sam uresničil predlog (če gre, recimo, za inovacijo na odkopih je nagrada sorazmerno večja);
- izvirnost (stopnja novosti) predloga in pomembnost predloga za delo in poslovanje (bolj izviren in pomemben je predlog - večja je nagrada);
- obseg sodelovanja predlagatelja pri celotni realizaciji predloga (večji obseg sodelovanja - večja nagrada) in drugo.

Pristojen za odobravanje izplačila nagrad pa je delavski svet temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti, ki je prevzela uresničevanje ali izkoriščanje že uresničenega predloga inovacije.

- - -

VPRAŠANJE - Katere predloge inovacij je vaša komisija nazadnje obravnavala in registrirala?

HRIBAR - Kar precej jih je ... Rovšnik, mi hočeš prinesiti mape z nazadnje registriranimi predlogi! ... Gremo kar po vrsti, kot so mape zložene! To so tile predlogi:

- "Zamenjava ročne naprave za dvigovanje podporja pri montaži z zračno". Predlagatelj Ivan HRANJEC iz Jamske mehanizacije.
- "Konzola za obešanje ročice rezalne glave odkopnega kombajna pri remontih kombajna zunaj". Predlagatelji Franc TAJNIK, Hinko VALENCI in Milan REMŠE - vsi iz Jamske mehanizacije.
- "Zaščita za razdelilno ploščo na rezalni ročici odkopnega kombajna". Predlagatelja Franc TAJNIK in Milan REMŠE - oba iz Jamske mehanizacije.
- "Rezkanje zgornjih ventilnih sedežev v razdelilcih podporja HEMSCHIEDT". Predlagatelj Franc BREZNIKAR iz Jamske mehanizacije.
- "Ojačitev banan podporja HEMSCHIEDT". Predlagatelj Ivan CAF iz Jamske mehanizacije.

To bi bili nazadnje obravnavani in registrirani predlogi. Je pa še nekaj novejših predlogov; takih, ki jih še nismo obravnavali in registrirali (Op. - Gre za predloge, ki jih niso obravnavali do 5. februarja.) ... Pogledajmo še te! To so predlogi:

- "Nov način izdelave demontažne komore za hidravlična odkopna podporja". Predlagatelj Jože ČEPIN s celotnim moštvom bivšega čela DOWTY v Jami Preloge.
- Konzola stojke za vpenjanje vlečne verige kombajna na odkopih OKP". Predlagatelja Franc ŽIBERT in Ivan FLIS iz Jamske mehanizacije.

- - -

In še nekaj prijavljenih koristnih idej, ki jih bomo obravnavali po sprejetju našega novega pravilnika o inovacijah, natančneje: o izumih in tehničnih izboljšavah:

(OPOMBA - Osnutek tega pravilnika bo objavljen v Informativniku, in sicer z namenom, da bi ga vsi delavci RLV proučili in morebitne pripombe v zvezi z njim po-

sredovali v študijski oddelek razvojnega sektorja skupnih služb RLV na Jašku Škale.)

- "Tipska zračilna montažna vrata". Avtor Ferid MUJČIČ iz RŠC - Rudarski praktični pouk.
- "Varnostna vrečka za dihanje prek žlot ob nenadnih vdorih nevarnih plinov v jamske prostore" (Op. - Žlota je ime za zračilno cev v jami.). Avtor Ferid MUJČIČ.
- "Zložljivi oder pri podpiranju prog". Avtor Ferid MUJČIČ.
- "Strojna naprava za izdelavo izolacijskih plaščev iz elektrofilterske (EF) malte" (Op. - To je plaščev za preprečevanje širjenja jamskih ogrevov). Avtor Ignac LEDNIK iz Zračenja.
- "Nov način nabijanja mreže pri izdelavi izolacijskih plaščev iz EF malte". Avtor Ignac LEDNIK.
- "Kontrola izklopa stikal na odkopih". Avtor Ljubomir BERIČ, diplomirani inženir rudarstva - pripravnik, zdaj pri vojaki, do odhoda k vojakom pa je delal v našem študijskem oddelku.
- "Zamikanje stropnega transporterja na odkopih SALZGITTER s hidravličnim cilindrom MHW". Avtor Jože PEČEČNIK iz Jame Pesje.
- "Pritrditev tračnice na prag z zagozdo". Avtor Albin LOJEN iz Jamskega transporta.

To pa bi bilo tudi vse, kar bi naj zajel ta razgovor ... Glede na to pot povedano in kar smo o novatorstvu v RLV objavljali v našem glasilu že prej, lahko torej rečem, da smo v RLV naredili velik korak naprej v spodbujanju naših delavcev za to dejavnost!

Uredništvo

Delavcem in upokojencem SOZD REK Velenje in RŠC - Rudarski praktični pouk, ki jih veseli vrtačkarstvo!

Na ugreznjenem rudniškem zemljišču pri Avtoparku SOZD REK Velenje je še precejšnje število nerazdeljenih obdelovalno-rekreacijskih parcel.

Če se zanimate za dodelitev take parcele, se zglasite v oddelku za rudarske škode razvojnega sektorja skupnih služb RLV (Rudarska 6, Velenje), kjer boste dobili vsa potrebna pojasnila o pogojih za dodelitev.

Š. C.

Naši delavci in upokojenci

Pogovor s Francem Verdevom

V predelu Velenja, ki meji na stadion, ob cesti na jezero, se končuje severozahodni krak mesta ... Med nizkim drevjem, ograjenim z živo mejo, stojijo prikupne enodružinske hišice. Med njihovimi pročelji je naseljen mir, ki ga od časa do časa zmoti ropot avtomobilov, še tega pa na spodnji strani hitro vsrka smrekov gozd.

V tem okolju živi naš sogovornik - Franc Verdev, ki je prav tiste dni, ko sva ga obiskala z Ivanom Jelenom, sekretarjem osnovne organizacije ZK v temeljni organizaciji RLV "Jama Škale", preživel doma zadnje dneve letnega dopusta pred odhodom v pokoj.

Sedimo v topli dnevni sobi našega rudarja. Zunaj ugaša dan. Napoveduje se še ena dolga zimska noč. Trenutek kot nalašč za pogovor! Skozi priprta vrata iz kuhinje zadiši po kavi, in le ropot skodelic zmoti nenadno tišino, ki v ude privablja občutek sproščenosti.

"Kdo ve, če znamo pravilno vrednotiti ugodje, ki nas obkroža," reče Franc Verdev in pristavi: "Zdi se mi, da mora biti tako, a še pred nedavnim smo živeli 'iz rok v usta'."

Verdev utihne in se verjetno še sam ne zaveda, da je dal odlično iztočnico za nadaljnji pogovor.

"Ali mislite na povojno izgradnjo mesta?" mu rečem in vklopim magnetofon.

"Mislim na otroštvo, ki sem ga preživel na očetovi kmetiji," mirno nadaljuje Verdev, potem ko njegov pogled za trenutek oplazi magnetofon, ki 'zapisuje' naš pogovor.

"Povejte nam kaj o vašem otroštvu!" ga zaprosiva z Ivanom.

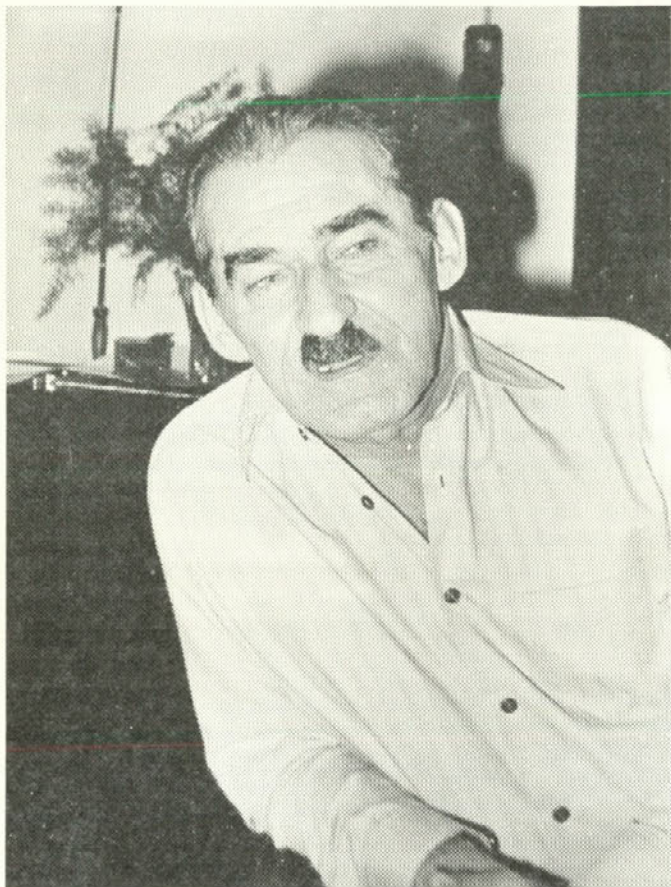
Franc se nemirno presede na fotelju in globoko izdihne zrak. Potem nadaljuje:

"O življenju na kmetiji ni veliko kaj povedati. Delaš in delaš, jeseni pa pospraviš pridelek, ki ga ni uničila rastlinska bolezen ali slabo vreme med letom. In tako gre iz leta v leto. Za mladega fanta, ki mu zemlja pomeni zaprte duri na poti v svet, je to kaj žalostna perspektiva."

Nedvomno bi naš sogovornik še danes kmetoval v Ponikvi, če ne bi vmes posegla druga svetovna vojna.

"Osemnajst let mi je bilo, ko sem prvič srečal nemške okupatorje," pravi Franc po krajšem premolku.

"Triinštiridesetega spomladi so me mobilizirali, po nekaj mesecih pa sem pobegnil. Nemirna narava me je pripeljala v angleško mornarico, leta 1944 pa sem se priključil mornarici NOV. Dalj časa sem preživel na

Franc VERDEV - dvakrat; in še premalo, saj kaj vse ni bil v svojem bogatem življenju ...

otoku Visu, po osvoboditvi pa sem v mornarici ostal še dve leti na odsluženju vojaškega roka. Domov sem se vrnil na obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte Slovenije, 27. aprila 1947. leta. Predtem sem bil v Šibeniku sprejet v SKOJ, leto pozneje - že doma v Poniški - pa v KPJ."

Verdev obmolke, globoko vzdihne in z nekoliko spremenjeno barvo glasu čez čas nadaljuje:

"Še isto leto so me izključili iz KPJ, ker sem dovolil uporabo kamiona, ki je imel med vožnjo nesrečo in je bil pri tem uničen ... Nekdaj je bilo silno težko postati član KPJ. Kaj hitro so te izključili. Prav malo je bilo treba ...!"

"Verjetno se dobro spominjate pritiskov informbiroja?" prekinem nelagodno tišino z vprašanjem.

"O, tistega obdobja se res dobro spominjam," se razvname.

"Vse do usodnega 1948. leta nam je Sovjetska zveza pomenila podobo vsega dobrega. Poleg vsestranske pomoči, ki nam jo je dajala - tako smo namreč mislili - je bilo veliko naših ljudi pri njih tudi na šolanju.

Res je, da so naša tedanja sredstva javnega obveščanja nekočkrat pisala o neskladjih v menjavi s Sovjetsko zvezo, vendar nihče ni o tem veliko razmišljal; vse do 1948. leta.

Ko je na naših mejah zarožljalo težko orožje, je večina naših ljudi doumela med drugim tudi to, zakaj sovjetski kamion plačujemo s tremi vagoni žita, ameriškega pa le z enim vagonom ... Da ne govorim posebej o vsebinah gospodarskih sporazumov, ki so imeli, gledano z očmi Sovjetov, le en sam namen: Jugoslavijo spraviti na kolena in si jo podrediti! Seveda pa je bilo naši ljudem težko spreminjati mišljenje, izoblikovano v vojni, ko so mnogi naši ljudje umirali z imenom Stalina na ustih ...

Ta kritična mnenja so se vedno znova dokazovala na sestankih 1948. leta, ko smo izrekli zaupnico naši ljudski vladi za postavljanje po robu informbiroju.

Vendar tudi te težke trenutke smo preživeli," reče Franc, potem pa zamišljeno obsedi, dokler z globokim vzdihom ne nakaže, da je povedal pravzaprav vse, kar mu je ležalo na srcu.

"Kdaj ste se zaposlili pri velenjskem rudniku?" ga po nekaj trenutkih znova spodbudim.

"To je bilo 1952. leta," odvrne.

"Začel sem v jami Škale kot voznik; to v rudarskem žargonu pomeni 'laufar'. Po dveh letih - takrat smo se uvajalne dobe držali brez izjem, medtem ko se je danes ne - sem postal 'učni' kopač in nato kopač. Po petem letu dela v jami sem opravil izpite za kvalificiranega jamskega delavca, kmalu zatem pa sem postal prvopisani kopač ..."

"Prvopisani kopač - kaj je to?" vprašam.

"Vsako čelo ima štiri tako imenovane prvopisane kopače: kopača stropa, kopača podkopa, kopača pri ropanju stojk in kopača križišča. Poleg njih pa je še vodja čela," pojasni Verdev in nadaljuje:

"Praktično sem delal pri vseh naštetih opravi lih.

Ko smo pozneje uvedli študijska, šolska čela, sem postal inštruktor. To pomeni, da sem uvajal novince, ki so prišli v jamo brez ustrezne kvalifikacije ...

Oseminpetdesetega leta sem bil znova sprejet v KPJ in še isto leto sem odšel v politično šolo v Ljubljano. Po vrnitvi sem nekaj mesecev delal pri uvajanju novincev, leta 1960 pa sem začel obiskovati rudarsko nadzorniško šolo in jo končal v skrajšanem roku.

Dobrih deset let sem delal kot rudarski nadzornik, 1971. leta pa sem prevzel naloge poslovodje v Jami Škale in to delo opravljal vse do letos," sklene pripoved Franc Verdev.

Ko z Ivanom poslušava besede starega rudarja in komuniste, se mi življenje ne zdi nič kaj težavno: vse poteka v nekem logičnem zaporedju, čeprav vsako življenjsko pot spremljajo tudi težave, si mislim in Verdeva vprašam še o trenutkih, ki so bili v njegovem življenju hudi, da ne rečem najhujši.

Verdev se znova presede in vzdihne. Čeprav je to izraz, ki spremlja cel naš razgovor, še vedno ne vem, kaj pravzaprav pomeni. V začetku razgovora sem mislil, da gre za prehodno tremo, sedaj pa ugotavljam, da so spomini tisti, ki mu ne dajo miru ... Zazdi se mi, da so spomini podobni zadržanemu močnemu vrelcu, ki čaka na priložnosti, da izbruhne.

"Seveda so bili tudi hudi trenutki," pravi Verdev čez čas.

"Dolžnost in pravica, da delavec samoupravljalec tudi odloča, je včasih lahko tudi hudo neprijetna." Verdev za trenutek zastane, nato nadaljuje: "Res, prav neprijetna je lahko ... Povedal vama bom primer, ko sem bil predsednik upravnega odbora nekdanjega rudnika lignita Velenje ... Sedemšestdesetega leta se je prodaja premoga tako zmanjšala, da smo imeli naenkrat kar petsto rudarjev preveč. In ker tudi perspektive niso kazale, da se bo položaj na tržišču v doglednem času izboljšal, nam je ostala na rudniku ena sama rešitev - odpust rudarjev.

Kot predsednik upravnega odbora sem tako moral podpisati sklep o odpustu petstotih rudarjev. Si lahko zamislita, kaj bi teh petsto fantov pomenilo danes za naš rudnik? ... Kakšna škoda, da so se razgubili po svetu!" zamišljeno pove Franc Verdev in utihne.

Vsi trije obsedimo nemi, pred očmi pa nam poplesavajo podobe, ki jih o odhajanju rudarjev riše naša domišljija.

"Bili pa so tudi veseli trenutki?" konča z vprašanjem molk Jelen.

Verdev se nasmehne in reče: "Saj veš, Ivan, kako je v jami ... Seveda smo doživljali tudi vesele prigode. Neizmerno veseli smo bili, ko smo v 'Jami Škale' prvič nakopali milijon ton premoga. Ta uspeh smo, kot se spominjam, tudi pošteno zalili ...

Danes, ko se odpravljam v pokoj, pa me prevzema drugo tiho veselje. Vsa leta, kar sem delal v jami kot rudarski nadzornik, namreč nisem imel nobene hude nesreče pri delu. Mislim, da zahvala za to ne gre sa-

mo znanju in disciplini, ampak predvsem sreči ... Najhujše je, če se pod tvojim nadzorstvom poškoduje človek; da na smrtno nesrečo niti pomislim ne. Takšno srečo želim tudi tebi, Ivan, in vsem nadzornikom v velenjskem rudniku!"

Kadarkoli najin sogovornik spregovori o delu v jami, beseda teče tišje, obraz pa izdaja nejasno hrepenenje. Prav to me spodbudi, da ga vprašam, koliko resnice je v tem, da rudarji neradi zapuščajo jamo.

"Veliko resnice je v tej trditvi," pravi Verdev po krajšem premisleku. "Če izvzamemo tiste delavce, ki v jami ne delajo dlje kot eno leto, nihče iz jame ne odi de rad. Mislim, da je glavni razlog tega v navezanosti na sodelavce v skupini, čeprav ne smemo mimo resnice, da sčasoma vsakogar pritegne tudi jamski svet.

Kaj pogleda: če se človek ponesreči pri delu zunaj jame, ali recimo, kot udeleženec v cestnem prometu, se mimoidoči največkrat obnašamo kot radovedneži. Tega v jami ni! Če sodelavca zasuje ali ga kako drugače poškoduje, rudarji v skupini pozabijo na vse drugo, razen na ponesrečenega. Brez njega skupina ni popolna, delo zgubi pravi utrip; tudi kletev, da, celo kletvice izzvenijo nesmiselno ... Ne vem, kako naj pojasnim to navezanost. Morda še najboljše odgovorim, če povem, da imajo tudi robustni rudarji veliko in toplo srce. Zlasti za tiste, ki vsak dan delajo v skupini ..."

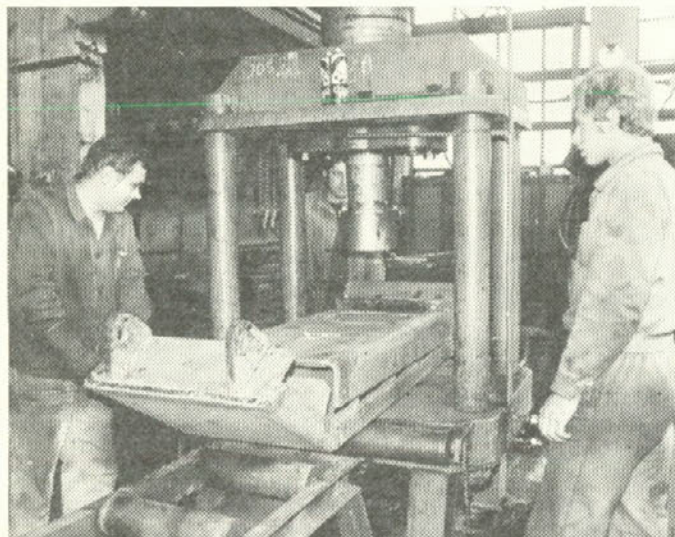
Prvega julija letos bi Franc Verdev praznoval sedemindvajseto obletnico svojega prihoda v rudnik lignita Velenje. V tem dolgem obdobju je bilo njegovo delo ozko povezano z razvojem samoupravnih socialističnih odnosov v rudniku. V začetku se je tudi veliko učil, da bi pozneje lahko znanje prenašal na mlajše sodelavce. S takim odnosom do socialistične stvarnosti je med sodelavci užival ugled predanega aktivista, zato ni čudno, da je bil neprestano član najrazličnejših samoupravnih organov in organov družbenopolitičnih organizacij. Živel in delal je v prepričanju, da spore kaže reševati z medsebojnim dogovarjanjem; brez vmešavanja, recimo, disciplinskih komisij.

"Res pa je," modruje Franc bolj zase, "da delo v družbenopolitičnih organizacijah in v organih upravljanja ni več združljivo z rednimi delovnimi nalogami. Samoupravno dogovarjanje jemlje neposredni proizvodnji izredno veliko kadrov, ki jih ne morejo nadomestiti tudi najboljše stroji ... In še eno napako neprestano ponavljamo: posameznikom 'obešamo' na ramena toliko najrazličnejših funkcij, da se pod njimi upognejo, pa čeprav so njihovi hrbti še tako čvrsti. S tem izgubljam najboljše aktiviste," reče za sklep tega opomina.

"Za svoje delo si dobil tudi več priznanj?" se ponovno vključi v pogovor Jelen.

Verdev vstane in iz vitrine začne jemati dobljena priznanja. Ko ga vprašava, katero mu je najljubše, se ne more odločiti.

"Nikoli nisem razmišljal, katero priznanje mi pomeni več," pravi in si jih ogleduje. "Nazadnje - lansko leto - sem dobil tole: red zasluge za narod s srebrno zvezdo, prej pa že red dela s srebrnim vencem in priznanje Osvobodilne fronte ... Ne vem, kaj bi rekel:

3

1

2

8

pravzaprav so vsa priznanja enaka. Človeku pomenijo zagotovilo, da družba ceni njegovo delo; način, kako mu to pokaže, pa je že drugotnega pomena. Važno je le, da veš, da si dobro delal in nekaj tudi naredil," konča najin sogovornik kratko razmišljanje o družbenem vrednotenju dela posameznika.

Vrednotenje, nagrajevanje dela, o katerem je pravkar govoril Verdev sproži še eno vprašanje. Vprašam ga, kaj misli o zelo veliki fluktuaciji pri rudarjih.

"Denar prav gotovo ni glavni razlog," odločno odvrne Verdev in pristavi:

"Spominjam se časov, ko smo zaradi čezplanske proizvodnje dobivali poleg rednega mesečnega osebnega dohodka še posebno nagrado, v višini skoraj še enega rednega mesečnega osebnega dohodka - fluktuacija pa je bila ravno tako velika."

Franca Verdeva vprašava še to, kaj bo počel sedaj, ko mu jutranji svit ne bo več naznanjal novega delovnega dne.

"Delovnega dneva, kot sem ga bil navajen, res ne bo več," pravi Verdev. "Vendar z odhodom v pokoj mi ne bodo prenehale tudi tiste obveznosti, ki izhajajo iz članstva v družbenopolitičnih organizacijah. V krajevni skupnosti, recimo, imamo še veliko dela in obveznosti ... Dela je še in še."

Verdev za trenutek utihne, potlej pa doda:

"Kdaj pa kdaj bom šel tudi na Jašek Škale, da vidim stare sodelavce ... Dolgo smo delali skupaj!

No, fanta, zdaj pa izpijmo enega na naše zdravje!" sklene pogovor poslovodja Franc Verdev in se prešerno nasmehne.

- - -

Res smo ga in ne le enega. Vmes pa je Franc še naprej obujal spomine iz svojega bogatega življenja ... Veliko jih je, veliko več, kot to lahko zapiše en sam magnetofonski trak. Sicer pa je to razumljivo, saj smo bili v gosteh pri mornarju "Njegovega veličanstva Združenega kraljestva", mornarju naše ljudske mornarice, pri rudarju, rudarskemu nadzorniku in poslovodji pa pri človeku, ki v zgodnji jeseni svojega življenja razmišlja, kaj bi za to našo skupnost še lahko storil koristnega.

- bo -

Najboljši poslani napisi
k objavljenim slikam
na 19. strani novoletne
številke glasila "Rudar"

K objavljeni sliki s številko 1

Na glavi rudarju čelada čepi,
na njej se bela svetilka blešči.

Ob telesu mu roke visijo,
"kramp" si prijete želijo:
za družino, za njeno srečo,
brez misli na nesrečo.
Naj bo sonce ali mrak,
vedno z jamo gre v korak.

(A.K., Šaleška 19, Velenje)

Slika prikazuje rudarja, neposrednega proizvajalca - samoupravljalca, ki hoče s svetilko na glavi posvetiti tistim, ki so še daleč v temi, kar se tiče samoupravljanja. Gre pravzaprav za tale razgovor na daljavo:

Rudar: Madona, ali res ne smem govoriti o milijonu ton, ki so rezultat mojega dela?!

Nadrejeni: Lahko, samo toliko na glas, da te kdo ne bo slišal.

Rudar: Kje je pa potem zakon o združenem delu?

Nadrejeni: V omari!

(I. J., Jenkova 3, Velenje)

K objavljeni sliki s številko 2

"Prej pa ne gremo dam, da se bo delal dan ..." pravijo delavci iz naše delovne skupnosti Družbeni standard 15. v mesecu!

(V. P., Gornja vas 32, Prebold)

K objavljeni sliki s številko 3

Slika je sicer iz naše delovne organizacije Elektro-strojna oprema, vendar predstavlja celotno slovensko elektrogospodarstvo. Bat, ki pritiska na pločevino, je SOZD REK Velenje ob energetske krizi. Pločevina so jamske temeljne organizacije, iz katerih skuša elektrogospodarstvo "iztisniti" čimveč ton premoga.

(I. J., Jenkova 3, Velenje)

K objavljeni sliki s številko 8

Na sliki so ljudje, ki premišlujejo, kdaj imajo manj izgube: če delajo in proizvajajo ali če stojijo. Ugotovili so: če delajo - izguba narašča, če stojijo - stoji tudi izguba. In zato so se dogovorili, da ne bodo delali, saj bi s tem svojo ljubo temeljno organizacijo spravljali v neljub položaj. Tako jim je preostala le naloga, da mnogo govorijo in nič ne naredijo ... Torej kot našim delegatom, ki smo jim nezakonito zaupali, da odločajo v imenu nas!

(I. J., Jenkova 3, Velenje)

Avtorje   naprvo   navedenih napisov k tem slikam smo nagradili s knjižno nagrado v vrednosti 100 dinarjev.

Uredniški odbor

Nagrajeni reševalci objavljene križanke v novoletni številki glasila "Rudar"

Nagrade so dobili:

- Ivan MARIN, Tomšičeva 53, Velenje (1. nagrada - knjiga v vrednosti 250 dinarjev);
- Marija KOLAR, p.p. 6, Velenje (2. nagrada - knjiga v vrednosti 150 dinarjev);
- Ivan SOLINA, Kersnikova 7, Velenje (3. nagrada - knjiga v vrednosti 100 dinarjev).

Nagrajenim reševalcem čestitamo, drugim pa želimo več sreče pri reševanju in žrebanju križank, ki jih bomo še objavili v našem glasilu "Rudar".

Rešitev križanke

VODORAVNO - Abnormaliteta; aleksandri nec; Srečno novo leto; M.Z.; leska; TD; Neron; nav; katrani; NGVT; odziv; riž; akt; IOO; govno; inj; ovit; Beara; UO; Iž; Eč; es; slama; Riad; Pjong; zimska; Es; O.A.; narava; HTV; ASN; ar; Ovid; Harovsk; erg; vasi; Edirne; slana; Silvestrovo; Au; koledar; sivo; NaN; terilenka; Ist; iteracija.

Uredniški odbor

Šport, rekreacija in še kaj

Aljoša, vozniški izpit in zaporožec

Ne vem točno, kako je že bilo. Aha ...

Noge so me pričele boleti, in nisem mogel nikamor več na izlet. Prej nekoč sem namreč sila rad hodil v hribe. Ko pa zaradi nog nisem več mogel, mi je postalo dolgčas in preklicati sem moral izjavo, da ne bom nikdar delal vozniškega izpita.

Teorija je še kar šla. Toda ko se je pričela praksa - o, to je bilo pa nekaj popolnoma drugega! Tega verjetno ne bom nikoli pozabil - moji inštruktorji pa zagotovo ne. Prvi je dobil kar kmalu živčni zlom. Vendar priskrbel mi je drugega inštruktorja in mu obzirno namignil: "Če boš tegale kdaj naučil voziti, potem si res 'klasa'!"

Končno sva šla na izpit. Neki član komisije, ki me je poznal, se je vljudno opravičil, da ne more priti. Toda našel se je drug: dodelili so mi člana komisije, ki je nosil očala. To me je spominjalo na neki sila grozen trenutek iz okupacijskih dni. Spričo tega sem takoj dobil tako tremo, da nisem znal prižgati luči in temu primerno je potekala tudi celotna vožnja ... Seveda

sem že pred članom komisije vedel, da sem "pogrnil".

Pozneje sem delal izpite iz navade, ur vožnje pa sem imel že toliko, da sem skupaj s še nekaj meni podobnimi vozniki - kandidati rešil avto-moto društvo finančnega poloma.

Ampak nekoč se je zgodilo nekaj strašnega ... Ko sem po končani izpitni uri parkiral, mi je eden od članov izpitne komisije rekel: "No, tovariš, šlo je, sicer bolj trdo, pa vseeno: srečno vožnjo!"

Če je človek na kaj pripravljen, tisto še nekako pre-

nese. Toda to je padlo name kot meteor ... in ko sem se spet zavedel, me je inštruktor ribal z mokro krpo, ki jo je imel za brisanje šip.

Po nekaj dnevih sem šokprebolel, in žena je sklicala družinski posvet. Na njem so moji najdražji sklenili, da moramo čimprej kupiti avto. Za vzrok so navedli to, da ne smem pozabiti še tisto malo šofiranja, kar sem se ga po naključju naučil.

Naslednji dan je sin povedal, da prodaja nekdo zaporožca. Takoj so me pod "družinsko stražo" odpeljali na ogled. Kupčija je bila sklenjena, toda ker avto ni

bil registriran, sem se nekaj časa še lahko izgovarjal, da ne bom vozil prej, dokler ne bo opravljena registracija in avto zavarovan. Toda tudi to so moji prijatelji kar kmalu uredili. Potem mi noben izgovor ni več pomagal; sesti sem moral za volan.

Že takoj drugi dan vožnje sem za nekim kolovozom odgnil hruško in seveda tudi avto; pa čeprav ima zaporožec priznano trpežno "kožo", se je na njem trčenje veliko bolj poznalo kot na hruški. Takrat sem se znova zaklel, da ne bom več vozil. A kot pravijo: zarečene kruha se največ poje, se tudi jaz nisem držal besede ...

Zaporožec se me je počasi privadil in me zdaj kar dobro uboga. Največ pa je vreden zato, ker vedno, kadar se z njim vozim, ljudje gledajo vanj bolj, kot če bi vozil mercedesa "diesel avtomatik". Poleg tega pa pelje po vsaki poti. In kadar vozim iz garaže, kjer je precej strmo, se mimoidoči ozirajo v nebo, ker predvidevajo, da vozi kakšen reaktivec zelo nizko. Ko končno zagledajo zaporožca, se vsak nasmehne in mi spodbudno pokima.

Zaporožec pa, četudi je poceni, uboga na vsak migljaj, in nekoč sem premišljeval, kako bi bilo, ko bi imeli avtomobili svojo opero. Ponosno sem se zavedel, da bi bil moj zaporožec najslavnejši med vsemi avto-opernimi pevci!

Po pripovedovanju Aljoše Zaporožca napisal Alojz Sevšek - Tinče, ilustracija - Zdenka Sevšek.

Tekmovanje združenih elektrogospodarskih podjetij Slovenije v veleslalomu

POLOVIČEN USPEH NAŠIH

V soboto, 10. februarja, je bilo v Kranjski gori tek-

RUDAR - INFORMATOR: Glasilo kolektiva sestavljene organizacije REK Velenje (Velenje - Rudarska 6, telefon h.c. 851 100)

Za izdajanje glasila skrbi uredniški odbor. Odbor sestavljata:

- delegacija samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij: Franc Avberšek (RLV - J.Preloge), Franc Kos (RLV - J.Preloge), Vili Romih (RLV - J.Pesje), Ivan Jelen (RLV - J.Škale), Ludvik Hribar (RLV - J.mehanizacija in J.transport), Franc Miklavčič (RLV - J.gradnje), Anton Čas (RLV - Priprave), Franc Druks (RLV - Klasirnica), Franc Kramer (RLV - Zunanja, Gradbena in Mizarska dejavnost), Anton Ribarič (RLV - delovne skupnosti), Maks Lomšek (TE Šoštanj), Pavle Planinc (ESO), Ivan Ribič (Plastika), Emil Medvešek (Avtopark), Mile Maksimovič (EFE), Silvo Pešak (TISK), Dragica Zupanc in Mirko Žolnir (delovne skupnosti SOZD);
- delegacija delavcev in njihovih stalnih sodelavcev pri glasilu: Teodor Jelen (DSSS SOZD - odgovorni urednik), Rafael Batič (DSSS SOZD - glavni in tehnični urednik), Bojan Ograjenšek (DSSS SOZD - novinar), Romana Jezernik (DSSS SOZD - tajnica glasila), Lojze Ojsteršek (DSSS SOZD - fotografske storitve), Mirko Bizjak (predstavniki KPO SOZD - stalni sodelavec), Božena Štajner (referentka za delegatska razmerja SOZD - stalna sodelavka), Nada Dermol (referentka za informiranje v TE Šoštanj - stalna sodelavka), Tone Šeliga (tajnik OK SZDL Velenje - stalni sodelavec).

Predsednik uredniškega odbora: Anton Ribarič • Naslov uredništva: Velenje - Prešernova 5 (DSSS SOZD - telefon h.c. 851 100, interno 260 - soba 31 nad pošto Velenje).

Tiska TISK REK Velenje (Velenje - Celjska cesta, telefon 850 566 ali 851 630 • Glasilo prejema vsi člani kolektiva brezplačno • Izhajajo po potrebi • Naklada v višini števila zaposlenih + 100 izvodov.

movanje v veleslalomu. Več kot 350 tekmovalcev in tekmovalk iz slovenskega elektrogospodarstva je v slabem vremenu in na zahtevni progi smučalo za najboljši čas; za to, da bi svojim ekipam omogočili čim boljše mesto v skupni uvrstitvi.

Tekmovalci iz našega kombinata so dosegli polovičen uspeh in še za tega gre zahvala odlični uvrstitvi ženske ekipe. Ta je namreč dosegla prvo mesto v skupni uvrstitvi, moška ekipa pa je bila šele osma.

Med našimi tekmovalkami kaže omeniti predvsem uvrstitev Danice Ojsteršek (TEŠ-TOZD I) na 2. mesto v četrtem starostnem razredu, Marije Potočnik (Družbeni standard) na 2. mesto in Tatjane Vizovišek (TEŠ-TOZD I) na 4. mesto v drugem starostnem razredu ter Zofke Hladin (ESO) na 2. mesto v prvem starostnem razredu.

Tako ženske. Kaj pa uvrstitve moških?

V sedmem starostnem razredu se je Ferdo Tamše (TEŠ - TOZD I) uvrstil na 2. mesto, Venčeslav Tajnik (DSSS SOZD) v petem starostnem razredu na 5. mes-

Naša ženska ekipa je dosegla v skupni uvrstitvi prvo mesto!

to, Janez Dolanc (TEŠ - TOZD I) v četrtem starostnem razredu na 8. mesto, Marjan Prelog (TEŠ - TOZD I) v tretjem starostnem razredu na 13. mesto, Jože Koper (RLV - J. mehanizacija) v drugem starostnem razredu na 7. mesto in v prvem starostnem razredu Marko Rošar (RLV - J. mehanizacija) na 5. mesto.

Našteli smo le tiste naše tekmovalce, ki so se v posameznih starostnih razredih uvrstili sorazmerno najboljšje. Ti rezultati pa seveda niso zadoščali za več kot 8. mesto med moškimi ekipami in 6. mesto med vsemi štirinajstimi sodelujočimi ekipami (moškimi in ženskimi).

Zapisu s tekmovanja na rob!

Tik pred razglasitvijo rezultatov in svečano podelitvijo priznanj, medalj in pokalov so organizatorji tekmovanja sporočili, da je v 69. letu starosti preminil tovariš Edvard Kardelj, član predsedstva SFRJ in član predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije.

Ti sto, česar ni mogel skaziti deževen dan, namreč dobre volje športnikom, je bliskovito povzročilo to sporočilo.

Tristo petdeset športnikov slovenskega elektrogospodarstva je z enominutnim molkom počastilo spomin

velikega revolucionarja in neposrednega sodelavca tovariša Tita, po prebrani brzozavki družini tovariša Edvarda Kardelja pa se je - še nekaj minut prej razigrana množica-molče razšla. (- bo -)

Kako poteka sprejemanje predloga samoupravnega sporazuma o osnovah plana SOZD REK Velenje za obdobje 1976-1980?

Od združenih organizacij v SOZD REK Velenje so predlog tega planskega dokumenta že sprejele:

- 1) delovna organizacija Elektrostrojna oprema (ESO) - z referendumom dne 26. 12. 1978 (od 595 vpisanih glasovalcev je ZA sprejem glasovalo 436 glasovalcev);
- 2) delovna organizacija Plastika - z referendumom 15. 12. 1978 (od 163 vpisanih glasovalcev je ZA sprejem glasovalo 122 glasovalcev);
- 3) delovna organizacija Avtopark - z referendumom dne 15. 1. 1979 (od 141 vpisanih glasovalcev je ZA sprejem glasovalo 110 glasovalcev);
- 4) delovna organizacija Elektrofiltrski elementi (EFE) - z referendumom dne 26. 1. 1979 (od 70 vpisanih glasovalcev je ZA sprejem glasovalo 44 glasovalcev);
- 5) delovna skupnost Družbeni standard - z referendumom dne 10. 1. 1979 (od 162 vpisanih glasovalcev je ZA sprejem glasovalo 126 glasovalcev);
- 6) delovna skupnost Avtomatska obdelava podatkov (AOP) - z referendumom dne 26. 12. 1978 (od 28 vpisanih glasovalcev je ZA sprejem glasovalo 24 glasovalcev).

O sprejemanju v drugih organizacijah!

Delovni skupnosti SOZD Zavarovanje in Skupne službe o sprejemu predloga tega planskega dokumenta ne odločata.

Iz delovne organizacije Rudnik lignita Velenje (RLV) so sporočili, da bodo odločali te dni.

Iz Termoelektrarn Šoštanj (TEŠ) so sporočili, da bodo odločali potem, ko bodo vsi dosedanji večji odjemalci proizvedenega premoga v RLV sprejeli predlog dopolnitve predloga tega planskega dokumenta, ki so ga dne 31. 1. 1979 izoblikovali predstavniki poslovnih odborov RLV, TEŠ in SOZD REK Velenje in katerega namen je uskladitev proizvodnje premoga v RLV v obdobju 1979-1980 s potrebami odjemalcev premoga.

Iz delovne organizacije Tiskarna pa so sporočili, da bodo odločali v tem mesecu, marcu 1979. (Plansko-analitski sektor delovne skupnosti skupnih služb SOZD REK Velenje)

Srečno!